



چطور ساده و کوتاه جامعه‌شناسی را معرفی کنیم؟

و دیگران را متوجه کنیم که جامعه‌شناس هستیم

نویسنده: دکتر منیژه نویدنیا

همیشه حسرت خورده‌ام که چه آسان یک پزشک در یک مهمانی یا محفل عمومی و غیره فقط با گفتن این که «پزشک است» همه می‌فهمند که از او چه کاری برمی‌آید؟ یا کسی که می‌گوید «من معلم هستم»، «من روانشناس هستم»، «من دندانپزشک هستم» و ...

اما، وقتی می‌گوئیم که «جامعه‌شناس هستیم»، همه ضمن تایید و تکان دادن سر، با چهره‌ای که حکایت از ابهام و سردرگمی را نشان می‌دهد، به ما می‌نگرند و در نهایت، از گرانی اجناس، ازدواج نکردن جوانان و غیره، شروع به درد دل کردن با ما می‌کنند.

Sociology

هیچ کس «کاری» را از ما طلب نمی‌کند!

هیچ کس «اقدامی» از ما نمی‌خواهد!

هیچ کس «برنامه‌ای» را از ما تقاضا ندارد! و ...

جامعه‌شناسی

اما، تا کسی می گوید «پزشک هستم»، اطرافیان به امید «علاج و درمان»، شروع به گفتن درد و ناراحتی خود می کنند.

تا کسی می گوید «دامپزشک هستم»، افراد به امید «راهنمایی»، شروع به گفتن رفتارهای حیوان خانگی اشان می کنند.

تا کسی می گوید «مهندس عمران هستم»، آدم ها به امید «نقشه ای» برای ساخت منزل، شروع به گفتگو می کنند.

اما، وقتی می گوئیم «جامعه شناس هستیم»، مردم نمی دانند «چه می توانند بخواهند؟»، و فقط صحبتی از اوضاع و احوال بین ما و آنها رد و بدل می شود.



تا کی باید به این وضعیت ادامه داد؟

سایت جامعه شناسان جوان با قلم دکتر منیژه نویدنیا سعی در شکستن این وضعیت کرده است که [مقالات جامعه شناس حرفه ای](#) ازجمله آنهاست.

در اینجا، قصد بر آموزش «معرفی جامعه شناسی» است، اول برای خودمان که دانش آموخته جامعه شناسی هستیم و سپس قبول مسئولیت برای ابلاغ آن به مردم و همه کسانی که در ارتباط با آنها قرار می گیریم.



براستی، تا مردم «ندانند» جامعه شناسی به چه کاری می آید؟ وظیفه علمی جامعه شناس به انجام نمی رسد. براستی، تا مردم «ندانند» جامعه شناسی به چه کاری می آید؟ دانش آموختگان جامعه شناسی بیکارند و اساتید نیز در قلعه دانشگاهی حبس می مانند.

براستی، تا مردم «ندانند» جامعه شناسی به چه کاری می آید؟ مشکلی از جامعه حل نمی شود و رفاهی عاید ملت نخواهد شد.

برای همین، قدم در میدان زندگی می گذاریم، **نه** برای تحقیق، **نه** برای مطالعه، **نه** برای کشف، **نه** برای فهم، **نه** برای مشاهده، **نه** برای پرسشگری ... که برای «معرفی» تا اولین گام را برای «اقدام» که «نیازی» از مردم را برآورد، انجام گیرد.



چطور ساده و قابل فهم جامعه شناسی را بیان کنیم؟

چطور ساده و آسان بگوئیم جامعه شناسی چه می کند؟

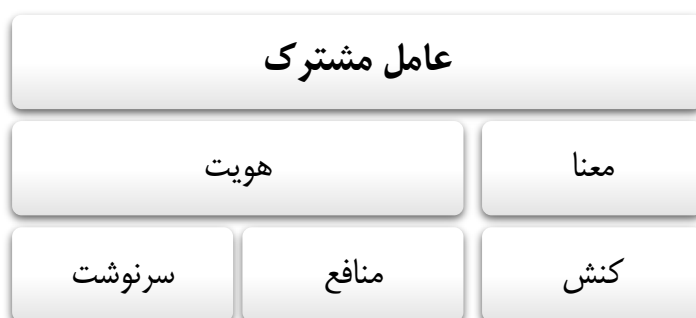
چطور ساده و کوتاه خود را جامعه شناس معرفی کنیم؟



امری روشن است که باید از **آموزه های جامعه شناسی** شروع کرد، ولی برای مطالعه شما را به منابع ارجاع می دهیم و در اینجا، فقط اشاره ای به سه اصل داریم تا بدانید از کجا به کجا می رسیم.

- 1- جامعه شناسی؛ علم مطالعه امر اجتماعی (= واحد جمعی) و به بیان ساده تر، علم به «جمع» است.
 - 2- «جمع» چیست؟ مجموعه ای از افراد که با یکدیگر مشترک (در زبان / دین / سرزمین ...) هستند.
 - 3- «مشترکات» از منظر مکاتب جامعه شناسی (پوزیتیویسم / فونکسیونالیسم / ...) متفاوت و مختلف هستند.
- لذا، آنچه جامعه شناس در نگاه اول جستجو می کند «عامل مشترک» است که «جمع» را تشکیل می دهد.

- «عامل مشترک» که گویای چیستی و کیستی (= هویت) «جمع» است
- «عامل مشترک» که گویای باورها و عقاید (= معنا) «جمع» است
- «عامل مشترک» که گویای رفتار و منش (= کنش) «جمع» است
- «عامل مشترک» که گویای منافع و امتیازات (= سرمایه) «جمع» است
- «عامل مشترک» که گویای سرنوشت و تقدیر (= الزام) «جمع» است



امری بدیهی است که ارجاع «جمع» به **یک** عامل مشترک، نادیده گرفتن ابعاد گوناگونی است که «جمع» در خود جای داده است. در اینجا **قصد** برداشتن قدم اول در معرفی جامعه شناسی است و تمامیت نگری موجب اغتشاش و سردرگمی است.

- ✓ باید جزء به جزء جلو رفت
- ✓ باید پله به پله قدم برداشت
- ✓ باید مرحله به مرحله حرکت کرد



در مواجهه با یک گروه قومی
 در برخورد با یک گروه دینی
 در گفتگو با یک جمع جوان
 در دیدار با یک گروه شغلی
 در ارتباط با یک حزب سیاسی
 در یک نشست با گروهی علمی
 و ...

اول، لازم است توسط جدول زیر «عامل مشترک» را بیابید.

عامل مشترک	گروه مورد نظر
هویتی	
معنایی	
کنشی	
منفعتی	
الزامی	

دوم، بر مبنای «عامل مشترک» به معرفی جامعه شناسی اقدام کنید.

سوم، «عامل مشترک» را از نگاه مکاتب جامعه شناسی پردازش و جامعه شناسی را تعریف کنید.

چهارم، از ذکر مثال به صورت های گوناگون تمثیلی، زبانی، تصویری، فیلم، ... حتماً کمک بگیرید.

در اینجا، نمونه ای آمده است.



تصور کنید در یک مهمانی (جمعی از دختران) هستید و می خواهید جامعه شناسی را معرفی کنید.

عامل مشترک	جمعی از دوستان
هویتی	زن
معنایی	لذت
کنشی	زیبایی
منفعتی	تایید
الزامی	حجاب

بر مبنای جدول، «عامل مشترک» می تواند «**جذابیت**» برآورد شود.

- می خواهید بدانید چرا جذابیت را انتخاب می کنید

- می خواهید تفاوت بین جذابیت زنان مسلمان و غیرمسلمان را بدانید

- می خواهید بدانید چه خصوصیتی جذابیت بیشتری می آورد

- چقدر پوشش و آرایش موجب جذابیت است

- چقدر زبان بدن در جذابیت نقش دارد و ...



حالا، کافی است که **بگوئید**: جامعه شناسی به این سوالات پاسخ داده است.

این گونه؛ جامعه شناسی را ساده و کوتاه معرفی می کنید.

مطمئن باشید که دوست دارند از شما بیشتر بشنوند و شما می توانید به حسب

موقعیت در مورد «جذابیت» از نگاه جامعه شناسی به شرح بیشتری پردازید.



اینک، به استاد هر مکتب یک وجه از «جذابیت» را توضیح دهید. به خاطر داشته باشید که لازم نیست نام

مکتب و اصول آن را برای مخاطبان بگوئید، فقط در ذهن خود داشته باشید تا بتوانید منسجم و مستدل جامعه

شناسی را معرفی کنید. **در اینجا**، چهار مکتب آورده شده است.

مکتب کنش متقابل نمادین:

می دانید که این مکتب بر «اجتماعی شدن» تاکید دارد و شخصیت را پیامد و خروجی «اجتماعی شدن» به شمار می آورد. به خصوص زمانی که پرورش و تربیت آگاهانه **فردی** در سامان بخشی به شخصیت نقش حاشیه ای داشته باشد.

در روال «اجتماعی شدن» همیشه بر «زیبایی» و «جذابیت» دختران، از بدو تولد تاکید شده است و می شود. گوش دختران با ضرباهنگ «دلربا بودن» از نوزادی نوازش می شود و جذابیت آنان دایم از سوی والدین و اطرافیان مورد تمجید و تشویق قرار می گیرد.

از نگاه این مکتب، امری پرواضح است که چون در فرایند «اجتماعی شدن» بر جذابیت دختران تاکید شده است. آنان «جذابیت» را عاملی مهم در وجود اجتماعی خویش و شخصیت خود بدانند.

با توجه به آموزه این مکتب؛ می توانید به مخاطبان بگوئید:

- به دختران وقتی دنیا می آیند، چه می گویند؟

- بر کدام ویژگی دختر بچه در محافل خویشاوندی تاکید می شود؟

- در معرفی دختر بچه به مهمان و ناآشنایی چه می گویند؟

- دوستان بیشتر کدام خصوصیت دختر را به زبان می آورند؟

- حتی، در محیط کار به کدام خصیصه دختر توجه بیشتری می شود؟ و ...

پاسخ همه آنها یکی است! دختر جذاب و زیبایی است

برای همین، «جذابیت» با «دختر بودن» یکی پنداشته می شود و دختر بودن به «جذابیت» پیوند خورده است.

اینجاست که **جامعه شناسی** به ما کمک می کند خویش را مشاهده کنیم و ریشه های آن را دریابیم.



این گونه؛ جامعه شناسی را ساده و کوتاه معرفی می کنید.



مکتب ساختارگرایی:

ساختار به مدد چهارچوب مشخص و قواعد معین استوار می ماند که این امر نیز در سایه پیش بینی پذیر نمودن رفتارها فراهم می شود. اگر رفتارها بخواهد دایم تغییر کند، اصول و قواعد پایدار نمی مانند و ساختار استحکام نمی یابد. از عوامل ثبات رفتاری آن است که رفتار در قواره مشخص و معین به انجام برسد و قابلیت پیش بینی پذیری داشته باشد.

چنان که وقتی ازدواج به عنوان رفتاری از ساختار خانواده به وقوع می پیوندد که دختر و پسر با تابعیت از قواعد مشخص به ازدواج با یکدیگر رضایت دهند.

ازجمله این قواعد مشخص، رفتاری است که از دختر و پسر برای تحقق ازدواج انتظار می رود. یکی از این قواعد درباره دختران «جذابیت» آنهاست که موجب مقبولیت برای پسران و ازدواج می شود و به این ترتیب، ساختار خانواده استمرار می یابد.

با توجه به آموزه این مکتب؛ می توانید به مخاطبان بگوئید:

- چه رفتاری احتمال ازدواج دختران را پیش می آورد؟

- پسران چه دخترانی را برای ازدواج انتخاب می کنند؟

- والدین دختر چه زمانی از ازدواج دخترشان خاطر جمع هستند؟

- دختران چه زمانی از داشتن خواستگار مطمئن هستند؟

- حتی، اطرافیان ازدواج چه دخترانی را حتمی می دانند؟ و ...

پاسخ همه آنها یکی است! دختر جذاب و زیبایی باشد.

برای همین، «جذابیت» با «ازدواج کردن» و تشکیل خانواده همساز می شود و دختران برای ازدواج و داشتن خانواده به «جذابیت» رو می آورند.

اینجاست که **جامعه شناسی** کمک می کند دلایل رفتار خود را در قبال دیگران (یا برای دیگران) بدانیم.



این گونه؛ جامعه شناسی را ساده و کوتاه معرفی می کنید.

مکتب پوزیتیویسم:

در این مکتب یکی از شگردهای اصلی برای نظم بخشی به جامعه و قانون مداری افراد «کنترل اجتماعی» است. صاحب نظران این مکتب بر این باورند که هر چه میزان کنترل بیشتر باشد، پیروی از قانون افزایش می یابد و قانون گریزی (= آسیب پذیری) کاهش خواهد داشت.

کنترل اجتماعی استثنا بر نمی دارد و باید بر همه افراد و گروه های جامعه اعمال شود. با این وجود، لازم است بر افراد آسیب پذیر از جمله زنان و دختران کنترل بیشتری باشد. یکی از دلایل آن است که «جذابیت» آنها باعث می شود که افراد ناهنجار مشکلاتی را فراهم نمایند.

از نگاه این مکتب، شاید یکی از دلایل پوشش زنان و اصرار بر مخفی نگه داشتن «جذابیت» آنها نیز همین باشد که از آسیب پذیری مصون بمانند.

با توجه به آموزه این مکتب؛ می توانید به مخاطبان بگوئید:



- والدین دختران بی حجاب خود را چرا بیشتر کنترل می کنند؟
- چرا والدین بر خریدهای دختران بیشتر از پسران کنترل دارند؟
- چرا والدین بر رفت و آمد دختران بیشتر نظارت دارند؟
- والدین چه زمانی (پوشش / آرایش ...) نگران دختر خود نیستند؟
- والدین برای ازدواج پسرشان چه دخترانی را توصیه می کنند؟
- مالکان ترجیح می دهند خانه اشان را به چه دخترانی (پوشش / ...) اجاره دهند؟

پاسخ همه آنها یکی است! دختران «جذابیت» دارند و باید کنترل شوند تا آسیب نبینند. «جذابیت» عامل «کنترل شدن» است و دختران برای مصونیت به کنترل تن می دهند.

اینجاست که **جامعه شناسی** کمک می کند دلایل فشار اجتماعی را بدانیم (فعلاً کاری به موجه بودن / نبودن فشار اجتماعی نداریم).

این گونه؛ جامعه شناسی را ساده و کوتاه معرفی می کنید.



مکتب مبادله:

«پاداش» اساس رفتارست و در گام بعدی، پرهیز از «هزینه» (درد/ رنج ...) جهت رفتار را تعیین می کند. این قضیه «پاداش – هزینه» مورد تایید این مکتب و بر این عقیده هستند که تمامی رفتارهای آدمی حول آن انجام می شود.

از نگاه این مکتب، هر کاری که بیشتر پاداش دریافت کند، احتمال تکرار آن بیشتر است. هم چنین، هر کاری که هزینه و رنج کمتری به بار آورد، بیشتر تکرار می شود. پاداش شامل یک نگاه، یک سر تکان دادن تا پاداش مادی و معنوی را شامل می شود و هزینه از یک تمسخر، بی اعتنایی تا ضررهای مادی و معنوی است.

با توجه به آموزه این مکتب؛ می توانید به مخاطبان بگوئید:

- دختران از خردسالی تا بزرگسالی چه وقت بیشتر مورد توجه هستند؟

- دختران در یک مهمانی چه وقت بیشتر دیده می شوند؟

- چه دخترانی در محیط های عمومی مثل پارک بیشتر نگاه می شوند؟

- والدین روی چه دختری (شلخته / ...) بیشتر حساب می کنند؟

- خویشانندان بیشتر از کدام دختران فامیل صحبت می کنند؟

- والدین بیشتر کدام دختر خردسال را در آغوش می گیرند و می بوسند؟

پاسخ همه آنها یکی است! دختران «جذاب» به اشکال گوناگون (توجه / ...)

مورد پاداش قرار می گیرند. «جذابیت» پاداش دارد و جذاب نبودن موجب

محرومیت از پاداش است.

اینجاست که **جامعه شناسی** کمک می کند دلایل تایید و پذیرش (در

خانواده / گروه ...) را بدانیم.



این گونه؛ جامعه شناسی را ساده و کوتاه معرفی می کنید.



در تکمیل و تسلط، **حتماً** سایر محصولات آموزشی را بخوانید و الگو بگیرید.

جزوات آموزشی برای «شغل یابی»

مشاور خانواده

فرمول ساختن فرصت شغلی در فضای آموزشی

شیوه دستیابی به شغل؛ اثبات ضرورت تخصص جامعه شناس

علم یا ثروت

بازار کار بزرگ جامعه شناسی؛ مشاوره

چه کنیم؟ موسسات طالب جامعه شناس شوند

وظیفه جامعه شناس چیست؟

دفترچه جامعه شناس

چرا تعیین مساله اجتماعی توسط جامعه شناس حرفه ای کارساز است؟

جامعه شناس کیست؟

جزوه آموزشی مصاحبه شغلی

گزارش عملکرد

تست خانواده شناسی؛ تعیین موقعیت خانوادگی فرد

تست سلامت رفتار اجتماعی

تست خودشناسی اجتماعی؛ تعیین موقعیت فرد در اجتماع

تست مهارت ارتباطی

تست فضای تعاملی؛ تعیین سهم فرد از ارتباطات اجتماعی



مقالات «جامعه شناس حرفه ای»

مقالات «جامعه شناس حرفه ای» در سایت جامعه شناسان جوان منتشر گردیده است.

این مقالات حداقل سه هدف را دنبال می کنند.

1- آموزش و مهارت سازی

2- آشنایی با شیوه ها و قواعد کاربرد آموزه های جامعه شناسی در حل مسئله و ارائه راهبرد

3- چگونگی معرفی جامعه شناس به کارفرمایان از طریق شغل سازی

نگاهی به عناوین برخی از [مقالات «جامعه شناس حرفه ای»](#) نه تنها می تواند **تایید** شما را در دستیابی به اهداف سه گانه به همراه داشته باشد که **نمودی** از توان و کارایی جامعه شناسی را به نمایش می گذارد.

[جامعه شناس حرفه ای چگونه می اندیشد؟ و راز موفقیت او چیست؟](#)

[جامعه شناس کجا می تواند مشغول به کار شود؟](#)

[ابزار دست جامعه شناس حرفه ای برای حل مسائل اجتماعی](#)

[نکات مهم که جامعه شناس باید در حرفه خویش در نظر داشته باشد](#)

[تولید اجتماعی چیست و جامعه شناس حرفه ای چگونه به آن می رسد؟](#)

[کار جامعه شناس حرفه ای چگونه است که همه به آن نیاز دارند؟](#)

[ابزار دست جامعه شناس حرفه ای برای حل مسائل اجتماعی](#)



تولید اجتماعی چیست؟ و جامعه شناس حرفه ای چگونه به آن می رسد؟

جامعه شناس حرفه ای چه برنامه ای را در اختیار کارفرما می گذارد؟

جامعه شناس حرفه ای و تکنیک سبک

جامعه شناس حرفه ای بیشتر سروکارش با چیست؟

انرژی اجتماعی؛ آغاز کار جامعه شناس حرفه ای

تمرین جامعه شناسی (شماره ششم)؛ عادت جمعی

جامعه شناس حرفه ای و تکنیک زبان شفاهی

تمرین جامعه شناسی (شماره سه)؛ مهارت نظری و عملی

جامعه شناس حرفه ای و تکنیک ارزشمندی

برخورد جامعه شناس حرفه ای با سنت ها چگونه است؟

اصول کار جامعه شناس حرفه ای (قسمت اول)؛ ضرورت ها

جامعه شناس حرفه ای چگونه تحرک می آفریند؟ (قسمت اول)؛ ارزش ها

رمزگشایی (قسمت اول)؛ فوت کوزه گری جامعه شناس حرفه ای

جامعه شناس حرفه ای برای تغییرات از کجا شروع می کند؟

عملکرد جامعه شناس حرفه ای برای توسعه اجتماعی چیست؟

سازگاری اجتماعی و فرصت های شغلی پیشروی جامعه شناس

آسان، اما مهم و ضروری و حتی بیشتر حیاتی در کار جامعه شناس حرفه ای

مقالات فوق نمونه هایی برای آشنایی بودند، برای دسترسی به تمام مقالات «جامعه شناس حرفه ای» به

سایت جامعه شناسان جوان مراجعه کنید.



جزوات آموزشی «رایگان»

آشنایی ساده با جامعه شناسی

سوالات جامعه شناسی

اصول ساخت مشاهده نامه

گروه سنجی سازمانی

فرم اولیه پرسشگری

نیازسنجی سازمان

چگونه تحلیل جامعه شناسی انجام دهید؟

جامعه شناس حرفه ای چگونه می اندیشد؟

چرا تعیین مساله اجتماعی توسط جامعه شناس حرفه ای کارساز است؟

تحقیق به زبان ساده

تمرین جامعه شناسی؛ ساخته و ساختن

دوره آموزشی مسئولیت اجتماعی دانشگاه

کژروی اجتماعی

مطالعات جنسیت

و بسیاری ابزارهای تحقیقی - آموزشی دیگر ... که می توانید در صفحه محصولات مشاهده کنید.

